

Izhaja vsaki četrtki ob 11. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za cela leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj prenožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1:50. Za Nemičijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 K.

Rokopise sprejema uredništvo v Gorici, dvorišče sv. Hilarija št. 7.

Naročimo in naznaila sprejema upravništvo v Gorici, Semeniška ulica št. 9. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevev tekalšču nasproti mestnemu vrtu in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računijo po petih vrstah, in sicer: če se tiska enkrat 14 vin., dvakrat 12 vin., trikrat 10 vin. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni vrednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

Socijalno vprašanje

ali:

Odkod izvira siromaščina delavskega ljudstva.

VIII.

Krščanski socijalizem ali krščansko pobratimstvo.

(Konec.)

4. Gospodarska društva ali gospodarske zadrage. Mali gospodarji zmorejo le malo, če gospodarijo vsak za se, če pa združijo svoja imetja, so take zadrage mogoča gospodarstva, ki so za male posestnike kmete, za male obrtnike, za delavce pravi braniki proti izkoriščanju. Med gospodarskimi združenji so najbolj potrebne: posojilnice, kmetijske, obrtne, delavske zadrage, prodalne zadrage (konsumna društva).

Posojilnice sprejemajo denar in ga zopet posojajo. Posojilnice so ali z omejeno ali z neomejeno zavezo. Namen posojilnice je, obvarovati potrebne in uboge oderuštva in navajati ljudi k varčnosti. Posojilnice so torej delo krščanske vzajemnosti in ljubezni.

Kmetijske zadrage družijo kmete posestnike, da prodajajo svoje pridelke skupno pod zadržno tvrdko in da kupujejo svoje potrebščine (tudi žito, drva, gnojila itd.) na debelo za celo občino. Na ta način prodajajo svoje pridelke za 10—30 odst. dražje, kupujejo pa potrebščine za ravno toliko ceneje, kar je za kmeta trpina velika dobrotla. Brez zadrug kupuje vsak zase in prodaja vsak zase. Kedar kmet kupuje, je vse drago, kedar prodaja, je vse pod ceno.

LISTEK.

Kako je kmet trgovca naučil verovati.

Bilo je že pozno, nad dolino se je vlegla gosta, siva megla.

Po dolini je pridrdral voz. Konji, vprega, voznik so razodeli pristnega slovenskega kmeta. Krepka, dobro rejena vranca sta tekla v lahnem diru brez sile in napora in kmet z živčkom v ustih, je polagoma liki rihalu stare ure vihtel bič nad konjskima hrbtoma. Bil je Martin Korenjak, ki je vozil tujega trgovca na kolodvor. Že ob mraku prišel je slednji s sivim kovčekom v roki v vas ter iskal voznika, ki bi ga do 9 ure pripeljal na postajo. Za par kron mu ni bilo mari.

Korenjak tudi ni ravnal potreboval ponujanih kronic; ker pa noben sosed ni imel tako urnih konj, udal se je.

Ko sta se vozila in se je vedno bolj temnilo, razgovarjala sta se o tem in onem. Dasi je bil trgovec po rodu Nemeč, vendar je govoril prilično dobro slovensko. „Ne zamerite“, zasmeje se tujec, „vi Slovenci ste v celoti vendar čudno ljudstvo. Vi se trudite in trpite, sejete žito in druge pridelke, zaslužek in dobiček od tega pa imajo le drugi.“ „Mogoče“, odgovori Korenjak.

„Zakaj vendar sami ne kupčujete? Nobena kokoš ne grebe iz zemlje zrnja za druge“, nadaljuje trgovec.

„Mi nismo nikake kokoši“, odgovori Korenjak hladno, „vrhutega pa pri kup-

obrtne zadrage imajo za male obrtnike (za rokodelce in industrijalce) ravno isti namen, kakor kmetijske zadrage za kmete. Obrtne zadrage kupujejo surovino (blago) na debelo in prodajajo na drobno svojim udom, sprejemajo od udov izdelke v svoja skladišča in je prodajajo na debelo in na drobno pod zadržno tvrdko v velikih prodajalnicah. S tem prihranijo obrtnikom veliko stroškov, najdejo delu odjemalcev, ustvarijo mu dober kredit, pripravijo delavcu surovo blago po primerni ceni.

Proizvajalne zadrage (produktivne) imenujemo zadrage delavcev za kakšno večjo podjetje, n. pr. za tvornico opeke (v Biljah pri Gorici) ali za druga podjetja. Takih zadrug je do zdaj malo, največ jih je na Angleškem, kjer pa tudi ne uspevajo povsod, ker se delavci radi pripravijo med seboj. Vsi hočejo biti gospodarji, nobeden noče ubogati, vsak bi si rad izbral delo in ne pobiral najneprijetnejšega. Trebalo bi mnogo več krščanske vzajemnosti in ljubezni med ljudmi, da bi take zadrage dobro uspevale.

Prodajalne zadrage imenujemo društva, katera prodajajo svojim udom raznovrstno blago v zadržnih štacunah in gostilnah. Take zadrage so umestne tam, kjer je mnogo delavcev siromakov, kateri so prisiljeni kupovati vsako stvar prav na drobno in še to večkrat na upanje.

Take zadrage včasih škodijo poedinim trgovcem, vsled česar je prišlo že do srditih preprirov med snovatelji zadrug in trgovci, čeprav zadrage same ne uspevajo posebno in torej tudi ne škodijo znatno trgovcem. A tega boja ne bi sploh bilo treba, ako bi si trgovci vedeli pomagati. Edina prava nesreča in vprav

čiji in obilnih trgovskih poslih ni vedno brez prevare in goljufije, in večina nas imamo še vest.“

„Vest! kaj je vest?“ zasmeje se tujec surovo, „to je domišljija. To so vam natvezli, in vi ste bili neumni dovolj, vse to tudi verjeti. Kaj pa je prav za prav vest?“

Korenjak je temno pogledal, tujec mu nikakor ni ugajal. „Nisem tako učen“, odgovori, „da bi mogel tako gladko povedati, kaj mislim in verujem. — Toda vest, mislim, je glas, ki mi v moji notranjosti pravi, kaj je krivica in greh pred Bogom.“

„Greh! To je že zopet farska izmišljotina. Čujte, vi mož, greha sploh ni! Če bi tudi bil Bog v nebesih, — videl ga seveda še ni nihče, imel bi pač mnogo opraviti, ako bi hotel po vsakem vprašati in vsakega soditi potem, kaj misli in kaj dela!“

Trdo je padel bič po konjih, ki sta v urnem diru zdirjala v klanec. Na vrhu je kmet vzela pipo iz ust ter jo vtaknil v žep; kedar je bil razdražen, ni mu prijal tobak. „Tako, tako“, odgovoril je, „greha ni, oziroma vi ne verujete tega?“

„Ne, gotovo ne“, razlagal je tujec, „bral sem veliko knjig, v katerih je jasno dokazano, da ni greha. Zviti duhovniki so greh izmislili, da tako ves svet vodijo na vrvice. Kajti, ako bi greha ne bilo, ne trebalo bi teh lenuhov. Da so si ohranili molzno kravo, pogrevali so vedno

prokletstvo poštenega trgovstva je namreč nepošteno in oderuško trgovstvo, katerega je pa povsod toliko, da so trgovci kar na sploh izgubili zupanje svojih odjemalcev. „Svoboda“ je spravila v vrste poštenih trgovcev brez števila sleparjev — zlasti židovskih — kateri izkoriščajo občinstvo s pretiranimi cenami, s slabim blagom, s ponarejanjem živil (n. pr. vina, masla itd.) z oderuštvom. Od tod izvira nezaupanje občinstva, a prodalne zadrage so le neki odpor proti oderuškemu trgovstvu ne proti trgovstvu samemu. Pošteni trgovci naj se torej ne izgubljajo v malenkostne prepire z zadrugami, ampak naj izločijo iz svojih vrst škodljivce s pomočjo stanovske odgoje in organizacije in s pomočjo vladnega nadzorstva. Tedaj bo konec boja.

* * *

Može krščanski! Utrudili so nas dolgi govori, a truda nam ni žal, ker upamo, da bodo ti nauki začetek čvrstejšega dela med nami. Može! Naukov je zdaj konec, od zdaj nadalje: živelo dejanje!

A pri tem trudapolnem in nevarnem delu imejmo vedno pred očmi, da poglobitni namen in cilj krščanskega socijalnega dela je, da bo posvečeno božje ime in da pride kraljestvo božje k nam, ker le tedaj dosežemo tudi še drugi cilj socijalnega dela, da nam dá Bog naš vsakdanji kruh.

Politični pregled.

Rumunski kralj v Ischlu. — V pondeljek je došel na obisk našega cesarja v Ischel rumunski kralj. Nj. Vel. cesar ga je sprejel na kolodvoru. Kralj

stare laži, in vi Slovenci verujete vse in vse življenje ostanete njihovi sužnji. Napredni prosvitljeni ljudje so spoznali te sleparije.“

Korenjak je zamišljen gledal pred se.

Trgovec je nadaljeval: „Kakor hitro ne bodete več verovali teh zastarelih bedarij, ste svobodni mož, prost vseh vaših skrbi in temnih misli!“

„Torej greh ne obstoja? in vest tudi ne? in sodbe po tem življenju tudi ni?“ vpraša kmet.

„Ne, ne“, glasil se je odgovor. „Vse to je le prazno, je duševna mora! Proč z vsem tem! Nič ne koristi, škoduje le pri kupčiji in uživanju.“

Kmet je nekoliko časa molčal, potem pa zopet pričel: „Toda jaz vam hočem dokazati, da je greh in tudi vest, in da je zelo koristno, ako to verujemo.“

„Ne, ljubi mož“, se prevzetno tujec zasmeja, „tega mi ne morete dokazati. Prečital sem več knjig, kakor imate las na glavi.“

„Bomo videli“, odgovori Korenjak. Oba sta molčala.

Vozila sta se že celo uro. Pokrajina je bila samotna in pusta. Temna noč je zakrila hrib in dol. Nobenega glasu ni bilo čuti, le drdranje koles in peket konjskih kopit je motil nočno tihoto. „Kako daleč imamo še do postaje?“ je vprašal trgovec.

„Deset kilometrov v okolišu ni vasi,

je na to vsprejel v avdijenci grofa Goluchovskega.

Razmere v Franciji. — Od 6000 kongregacij je dobilo ukaz za zatvorjenje nad polovico. — Po vseh provincijah, koder se vrši zatvorjenje vlada med ljudstvom velika nevolja; dogodi se tudi, da se morajo uradne osebe umakniti navalu razdražene množice ne da bi kaj opravili, od nekaterih šol so potrjeni zopet uradni pečati. Po vsej Franciji se prirejajo protestni shodi proti vladinemu početju, katere vodijo najodličnejši možje iz naroda.

Stavka poljskih delavcev v Galiciji zavzema čedalje nevarnejše oblike. V Slobotku je bilo aretiranih 5000 poljskih stavkujočih delavcev. V Zlatem Potoku so delavci vabili dva orožnika. V Oleksincu so obkolili delavci grajska poslopja. V Ruselnu je naval domačinov odgnal tuje delavce. Povsodi nastopajo domačini proti tujcem in jim ne pustijo prijeti za delo. Vlada grozi z obsednim stanjem.

Italijanski kralj v Berolinu. Kakor se poroča, odpotuje 24. t. m. kralj Viktor Emanuel v Berlinu na obisk nemškega cesarja; v Berlinu dojde 26. t. m. Govorilo se je tudi da gre v jeseni tudi v Pariz, a pozneje se je ta vest ovrгла, ker kralj za obiskom v Berlinu ne pojde letos nikamor več.

Po vojni v južni Afriki. — Angleži so začeli uvidevati, da vendar ne gre na vrat na nos oslepariti Bure za njih svobodo in pravico, ker si znajo s tem nakopati novo vojno, v kateri gotovo izgubijo. Izmislili so si torej miroljubnejšo taktiko. Razglašati so začeli po svojih listih, da ne gre postopati prestrogo proti onim Burom ki se še brunnijo priseči udanost angleškemu kralju, ker je treba upoštevati njih žalost nad

ni živlega človeka“, odgovori kmet z votlim glasom. „Tukaj je najgloblja dolina, kjer so pred dvema letoma okradli dva kupca. In oni kup kamenja zaznamuje mesto, na katerem so pred štirimi leti bogatega trgovca ubili in oropali.“

Trgovec je oblila kurja pot. Nehote je posegel v žep in potegnil samokres. Naenkrat pa se kmet zaokrene ter s komolcem zadene ob roko s samokresom, ki je padel na tla. Bliskoma se je kmet pripognil in pobral orožje.

Prestrašen je trgovec pogledal korenjaka. Videl je ves razdirjan obraz njegov. V istem hipu se je voz ustavil. Kmet skoči z njega, in s krepkim sunkom potegne prestrašenega trgovca na tla.

„Človek, kaj ti je padlo v glavo? Kaj hočeš? Ali si iz uma?“ vpil je zadušenim glasom.

„Tebe hočem umoriti“, odgovoril je kmet z groznim glasom. Iz skornjice je potegnil dolg nož in ga pomolil trgovcu pod nos. „Poklekni, moli zadnji očenaš, s tem nožem ti odrežem vrat!“

„Za voljo božjo, ali ste znoroli!“ vpil je trgovec in napel vse moči. Toda Korenjak je bil korenjak. Krepka njegova roka je liki železen okov držala nasprotnika, ki je kmalu spoznal, da je vsak vpor brezuspešen. „Vzemite moj denar in pustite mi življenje!“, vpil je v smrtnem strahu.

izgubo samostojnosti jednako kakor pri vseh takih narodnostih. Bolje je, da se Bure pridobi z dobrohotnostjo in da se Anglija ne pokaže nasproti Burom tako, kakor Nemčija proti Poljakom. V zbornici je te dni celo Chamberlain imel dolg govor v prilogi Burom. Mej drugem je posebno svaril vlado, da naj ne skuša z angležkim naseljenjem iztisniti Burov iz južne Afrike marveč da jim da tako deželno upravo, da se bodo mogli popolnoma svobodno gibati kot narod. — Kdo ve, ali bodo Buri verjeli tem medenim besedam v Londonu?

Navod za poslovanje slov. raiffeizenskih posojilnic.

Knjigo s tem naslovom izdal je g. S. Premrou, uradni vodja „Centralne posojilnice v Gorici“. Hvaležni moramo biti g. pisatelju, ki nam je z velikim trudom sestavil navod za poslovanje posojilnic. Slovenci prišli smo do spoznanja, kako nam je potrebna gospodarska organizacija. Gospodarski zatirani elementi začeli so se združevati v boj proti zatirajočim močnejšim elementom. Podlaga gospodarske organizacije pa so raiffeizenske posojilnice. Tudi pri nas na Slovenskem so razširjene raiffeizenske posojilnice, in sicer v lepem številu, ki pričajo jasno, da je tudi pri nas potreba gospodarskega preobrata v prid slovenskega kmečkega stanu. Čim bolj pa ko se razvije število posojilnic, tem bolj se pojavi tudi potreba navodil, ki naj pomagajo posojilničnim upravnikom pri njihovem delovanju.

Tej nujni potrebi odpomogel je gosp. Premrou z ravno izdano knjigo. Podal je posojilničarjem praktično, priročno knjigo v svrhu poslovanja. Knjiga, pisana z žarečim čutom in skrbjo za blagor ljudstva, je res pravo praktično navodilo za poslovanje. Navod je razdeljen v štiri dele. Prvi del govori o temeljih knjigovodstva. Drugi del obsega teoretično razlago knjig vpeljanih po „Gospodarski zvezi“ v Ljubljani. V tretjem delu pa g. pisatelj podaja praktičen vzgled posojilničnega poslovanja. Tretji del je najvažnejši in zato tudi najobširnejši. V tem delu je g. pisatelj podal res praktičen pouk o poslovanju posojilnic. Obrazložil je vse posojilnično poslovanje tako poljudno in praktično, razjasnil z vsemi potrebnimi obrazci za knjigovodstvo, sestavljanje zadolžnic, zapisnikov, običnih zborov, prošenj za vknjižbo, izbris, registrovanje novih odbornikov itd., da more temeljem te knjige sledni še tako priprost človek redno, da celo vzorno poslovati pri posojilnici. Četrti del podaja navodila za splošno poslovanje raiffeizenskih posojilnic.

Knjiga, ki je prva te vrste, je dobrodošla vsem slovenskim posojilničarjem. Zato smo prepričani, da si jo naroči vsakdo, ki ima srce za ljudski blagor. Ljubezen za gospodarski razvoj našega naroda je knjigo pisala, jednaka ljubezen naj jo razširi po vseh slovenskih deželah.

„Saj tega dobim, ko boš mrtev“, odgovoril je kmet posmehovaje.

„Kaj sem ti storil, da me hočeš umoriti. Usmili se žene in otrok! Pri-sežem, da nihče ne bo izvedel. Vzemi vse in pusti mi življenje!“ hropel je nesrečnež. Kmet je molčal. „Bog se te usmili!“ zavpil je trgovec in se začel prekriževati.

Naenkrat pa je Korenjak izpustil trgovca, prekrižal roki na prsih in začel mirno govoriti, povdarjajoč slednjo besedo: „Ti si sedaj popolnoma v moji oblasti. Nihče te ne more rešiti: ne tvoj denar, ne tvoje revolver, ne tvoja moč, ne tvoja pamet. Ako te sedaj v tej samotni dolini umorim, ne bo nihče zvedel. Kdo se bo brigal, ali si prišel na postajo ali ne? Korenjak je znan poštenjak, noben človek ne bo mislil, da sem te jaz ubil. Glej, ako bi bil sedaj jaz tak, kakoršen si ti, bi te ubil. Toda jaz se bojim Boga, ki tudi skrivno vidi. Moja vest mi pravi, da tega ne smem storiti, da je umor greh pred Bogom. Ker se bojim greha in sodbe nad grehom, zato se pustim pri življenju.“

Na tleh klečeči trgovec gledal je z izbuljenimi očmi kmeta. Ta pa je mirno, skoraj veselo nadaljeval: „Ti si se posmehoval, da mi priprosti ljudje verujemo v greh in vest, in mislil, da ti ne morem dokazati, da je ta vera prava in koristna. Le ta vera te je ravnokar rešila pred mojim nožem. Ali je greh, ali je vest in jeli dobro, v to verovati?“

Cena 5 kron, nikomur ne bodi previsoka, ker pomisliti treba, da so obrazci stali mnogo stroškov. Kdor knjige ni še dobil ali naročil, naj jo naroči in prečita, in gotovo jo bo obdržal. G. pisatelju pa čestitamo na njegovem prvem strokovnem delu in mu kličemo: Le naprej v gmetni in duševni blagor milega naroda slovenskega!

Novice.

Imenovanje. — Preč. gosp. Ignacij Valentinčič, župnik na Št. Viškgori, je imenovan župnikom v Renčah pri Gorici. — Veleč. gosp. Henrik Peternel, administrator v Jagersčah, je imenovan župnikom istotam! — Čestitamo iz srca!

Mesto prošta prvostolne cerkve v Gorici je razpisano do 31. avgusta t. l. Pravico patronata izvršuje to pot visokorodni g. Henrik baron pl. Codelli. — Konkurz za faro Št. Viškogore je odprt do zadnjega avgusta t. l. (Patron je verški zalog).

Vesela vest. — Naš rojak, po svojih vrlinah dobro poznati g. dr. Josip Srebernič, nekdanji član katoliške „Danice“ ter sedaj suplent na goriski višji gimnaziji, je sprejet po prizadevanju našega knezonadškofa v višje duhovsko izobraževališče „Collegium Germanicum“ v Rimu, da se po dovršenih študijah posveti duhovskemu stanu. Čestitamo vrlému gospodu, a ob jednom izrekamo javno zahvalo za ta čin prevzvišenemu knezu in nadškofu.

Duhovne vaje. — Prevzvišeni knez in nadškof vabi v posebni okrožnici duhovščino goriške nadškofije k duhovnim vajam, ki se bodo vršile v latinskem jeziku od 25. avgusta zvečer do 29. zjutraj ter v nemškem jeziku od 1. sept. zvečer do 5. zjutraj v osrednjem semenišču v G. Tukajšnih duhovnih vaj se lahko udeležijo tudi duhovniki drugih škofij.

Procesija na Sv. Goro. — Procesija, ki jo vprizori ital. kat. delavsko društvo, gre 17. t. m. na Sv. Goro. Ob treh zjutraj bode v stolnici sv. maša in obhajilo. Ob 4. uri odhod. Ob 8. uri bode na Sv. Gori sv. maša in obhajilo. Ob 9¹/₂ pa bode imel prevzvišeni kneznadškof pontifikalno sv. mašo. Med mašo bode kratek nagovor. Peli bodo združeni cerkveni pevski zbori iz Podturna, Ločnika, Koprive in Šlovenca.

Odlikovanje. — Naš rojak g. dr. Anton Primožič, profesor na Dunaju in dodeljen naučnemu ministerstvu je bil odlikovan z vitezkim križem Franc-Jozefovega reda. Vrlema rojaku iskreno čestitamo!

† **Andrej Drašček.** — 31. m. m. je umrl v Vrtojbi upokojeni nadučitelj gosp. Andrej Drašček v 74. letu svojega življenja. Naj na tem mestu spregovorimo nekoliko besed o blagem pokojniku, ki je bil čislán in spoštovan v širjem rodoljubnem krogu, a nad vse ljubljen od svojcev.

„Pri živem Bogu da!“ je trgovec tiho odgovoril.

„Ustanite, skrbeti morava, da zamujeni čas dohitiva, in do devete ure dospete na kolodvor“. Ob teh besedah vtaknil je nož v škornjico, vzela pipo iz žepa, jo zapalil ter se poleg še vedno trepetajočega trgovca vsedel na voz. In vozila sta v najhujšem diru, da sta vranca postala vsa spenjena.

Noben ni spregovoril besedice, dokler nista v temi zagledala postajnih lučij. Pred postajno ograjo je Korenjak ustavil konje.

Oba sta izstopila, in kmet je nesel trgovčev kovček na postajo. Na postaji trgovec stisne Korenjaku petdesetak v roko. Mirno in častno je kmet odklonil denar. „Za tri goldinarje sva se pogodila, in niti vinarja več ne sprejemam“.

„Potem pa lepa hvala za vaš nauk“ pravi trgovec, „pouk je bil dober, samo prestrog učitelj ste. Vse žive dni ne pozabim, kako sem prišel do vere v greh in vest“.

„Brez zamere, dragi gospod“, opravičil se je kmet. „Drugače bi ne verovali. Korenjak in učitelj, ki zna na lep način učiti. Ali ljubi Bog je izboren učitelj. Danes vas je poučil, da obstojata greh in vest, prosite ga, da vas pouči spoznati še drugo polovico nauka o Izvličarju in njega usmiljenju v odpusčenju grehov. Oprostite mi, da sem Vas tako prestrašil, in mislite na pridigo, ki ste jo danes čuli.“

Pokojnik se je porodil l. 1828 v Solkanu. Učiteljsko izobraževališče je dovršil l. 1851 ter je bil isto leto imenovan začasnim učiteljem za Višk, kjer je služboval do l. 1854, ko je bil premeščen na novo organizovano ljudsko šolo v Solkanu. L. 1872 je bil premeščen kot definitivni učitelj v Vrtojbo, kjer je služboval do svojega vpokojenja l. 1894.

Kjerkoli pa je pokojnik služboval, povsodi je zapustil dobre spomine. Zbog svoje neumorne delavnosti, ljudomilosti ter vestnega izpolnovanja svojih dolžnosti je bil povsodi spoštovan in priljubljen.

Predno je nastopil definitivno službo kot učitelj, imel se je mnogo boriti z materijalnimi skrbmi, ker ga roditelji niso mogli izdatno podpirati. Ali že kot učiteljski kandidat je bil nastavljen kot orglavec v domači župni cerkvi. A srce za narodno stvar mu je že goreče plamtelo kot mladeniču, ker ob pičli nagradi za orglanje si je naročil Bleiweis-ove „Novice“, katere so bile v istem času skoro jedini politični časnik na Slovenskem. Priljubljen vsakomur, užival je še posebno naklonjenost soobčana odličnega rodoljuba majorja Komela pl. Sočebra.

Naš Andrej pa je bil tudi skrben gospodar in vzgleden soprog in oče. Vzgojil je vrlega sina Teodora, sedaj vojaškega uradnika v Trstu, in ljubko hčerko Marijo, zdaj omoženo z g. Brumatom, c. k. poštним uradnikom.

V teku 40-letnega službovanja pridelal si je toliko, da si je ustanovil svoj lastni dom v Vrtojbi. Bil je skrben gospodar, a ko je šlo za narodno stvar, je rad segel globoko v žep in je mej drugim kot ustanovnik „Šolskega Doma“ položil za ta naš zavod 200 K ter „Šolski Dom“ tudi drugače podpiral. Pokojnik je bil odlikovan s srebrnim križcem za zasluge in s častno kolajno za 40-letno zvesto službovanje. Pogreba se je udeležilo več č. duhovnikov in učiteljstvo. Bodi mu torej blag spomin in lahka domača zemlja!

Smrtna kosa. — Dne 31. m. m. je umrla v Gorici gospa Katarina Obidič rojena Simčič v 75. letu svoje starosti previdena s svetotajstvi za umirajoče. N. p. v. m.!

Umirovljenje. — V pokoi je stopil policijski oficijal g. Kratky. Službo je opravljal celih 52 let in se nahaja danes v 75-letu svoje dobe. V Gorici že biva 30 let. O priliki umirovljenja so se mu poklonili podrejeni službeni organi in prijatelji.

Vodja poskušavališča g. Ivan Bolle je spisal razpravo o zatiranju knjige vničujočih mrčesov. Razsodišče v Parizu je njegovo razpravo nagradilo z 1000 franki.

Blagoslovljenje nove kapele. — 29. m. m. zjutraj ob 8. uri je ob asistenci štirih oo. kapucinov blagoslovil stolni župnik preč. monsr. dr. Fr. Sedej kapelico v novi justični palači.

Na ženskem učiteljskem v Gorici prične novo šolsko leto 1902/1903, — 16. septembra t. l. — Upisovanje se bode vršilo in sicer na zavodu samo za l. tečaj 13. in 15. in na vadnicah samo za l. razred 15. istega meseca od 8—12 ure zjutraj.

Sprejemanje učencev, učenk in gojenk v više razrede ali tečaje je radi prevelicega števila sedanje zavodne mladine nemogoče.

Za zastavo „kat. slov. delavskega društva v Gorici“: P. n. gg. Anton Breščak 2 K, Koren 1 K, Ivan Gorjup 1 K, Šuligoj, urar 1 K, Jakob Gril 2 K, Anton Fon 1 K, Jos. Valentinčič 1 K, N. N. 1 K, Peter Cotič 1 K, Jakob Gerbec 1 K, Anton Kuštrin 2 K, J. Kopač 2 K, Anton Pucelj 1 K, Jožef Kuhar 1 K, Iv. Orel 1 K, Fr. Novič 1 K, Katarina Novič 20 v. Zadnji izkaz 44 K 62 v. Skupaj 64 K 82 v.

Preselitev poštnega urada. — Poštni urad v gosposki ulici se preseli v Spielerjevo hišo v isti ulici, ker so dose-danji poštni prostori pretesni.

Zaplemba. — Tuk. okrožno sodišče je zaplenilo neko italijansko knjigo, ki je izšla pod naslovom: „Trieste i fatti di febbraio“ t. j. „Trst in februarjski dogodki“ — in ki opisuje po svoji dogodke, ki so se vršili v Trstu meseca februarja t. l. — Isto sodišče je zaplenilo tudi neko knjigo grofa Tolstega.

Zopet zaplemba sadja. — Te dni je mestni tržni komisar zopet zaplenil in to pot nič manje nego 40

kvintalov raznega negodnega sadja. — Kmetje, pazite vendar in ne delajte si škode sami!

Slabe gobe. — 50 kilogramov nerabnih gob zaplenil je te dni tržni komisar.

Sadna drevesca. — Posestniki, ki hočejo dobiti sadna drevesca iz tuk. c. kr. drevesnice, prigrasijo naj se in sicer oni z dežele pri dotičnih županstvih, oni iz mesta Gorice pa pri tuk. c. kr. okr. glavarstvu.

Mere in vage. — Tuk. mestni magistrat naznanja, da mere in vage, katere so bile pregledane l. 1899 in 1900, treba zopet pregledati in jih je v ta namen oddati do konca tega meseca in jednako tudi one, ki so bile mej tem časom popravljene. Krčmarji in drugi prodajalci tekočin morajo imeti vse mere natanjko zaznamovane, sicer zapadejo strogi kazni. Posebna komisija bode imela nalogo to nadzorovati in vsaki prestopok kaznovati do 200 K globe.

Zgubljen krava. — Pretekli teden je neki Josip Komavli iz ulice Leoni, gredeč na polje videl kravo, ki je letala okrog brez gospodarja. Odpeljal jo je v svoj hlev, kamor pravi njen lastnik lahko pride ponjo.

Slama zgorela. — V petek popoldne je zgorela jedna kopa slame na dvorišču nekega posestnika v poljski ulici. Ognjegasci so prihiteli in ogenj omejili.

Ogenj. — 29. m. m. je nastal mali požar na stanovanju nekega Battiga v ulici Morelli. Zgorelo je vse delavsko orodje in so se zadušili vsi ptiči, kanarčki in papige, nahajajoči se v prostoru. Opekeli se je tudi brat Battigov ki je hotel gasiti. Škode je približno 400 K.

Učimo se od liberalcev! — Gospod Vinko Majdič v Kranju je bogat in ob jednem liberalen mož. Bogat je po očetu, liberalen pa proti volji očeta svojega, ki mu je dal bogastvo. Sicer že to samo na sebi ni lepo, da ne gre sin z očetom, še manj lepo pa je, če sin z očetovim bogastvom dela za liberalizem in če njegova liberalna politika sega celo na pokopališče. Evo slučaj! Na pokopališču v Kranju hoče napraviti g. Vinko Majdič spomenik; ne vemo ali svojim, ali sebi. Spomenik bo stal 2000 kron. Poklical je g. Majdič k sebi g. kamnoseka Jegliča v Kranju, ob katerega se je nedavno drgnila „Gorenjčeva“ čeljust, in mu je rekel: Vidite, to delo bi lahko Vi dobili, ako bi se ne dali vplivati od dekana in ako bi pri volitvah ne delali za klerikalno stranko, tako bom pa dal delo drugam. In res je izročil delo bolj liberalnemu kamnoseku v Ljubljani. Dvoje naj pri tem pribijemo. Prvič predrznost Majdičevo, da si upa klicati pred se pristasa katoliško-narodne stranke samo za to, da bi kupoval njegovo versko politično prepričanje, ne da mu pa nič za služiti, drugič budalost onih katoličanov, ki nočejo posnemati Vinka Majdiča v Kranju, kadar naročajo moko. Liberalci še niso vtepli katoličanom pameti!

Iz Dornberga. — (Liberalna veselica in drugo.) V nedeljo 10. t. m. bodo imeli naši liberalci v Dornbergu veselico s plesom. Manjkali so jim v ta namen pevci, zato so naskakovali tudi naše vrle katoliško-narodne cerkvene pevce. A čast stanovitnim mladeničem, ker se niso vdali! Zato so postrgali skupaj staro in mlado, da hodi vsak večer na znano liberalno krčmo pet in gost. Žalostno je videti mladeniče in bradate može, ki hodijo tlako delat temu velikemu grehu — liberalizmu.

Našo lepo občino počaščujeta s svojo priučujočnostjo dva učiteljsčenika, ki srkata že par let svojo modrost v Koprju. Eden je že dosti učen in bo nastopil letos učiteljsko službo. Ta dva mladiča pa vzbujata ogorčenje med vernimi občani s svojim brezverskim govorjenjem in ponašanjem. Nimata pa toliko omike in skrbi za svojo srečo, da bi ne trosila očitno med ljudi svojih strupenih neumnosti.

Pametni Dornberžani seveda ne marajo modrosti teh dveh „učenjakov“ — a našla sta vendar bratcev pri nas, namreč naše liberalčke. Te učita peti in pa tamburati. Lepo je videti mladeničetamburaše, a še lepše v njih družbi krasne tamburašice kmečka dekleta v uniformi gospodičen.

Pa ni bilo še zadosti moke za liberalne potice; zato so jo postrgali še od nekod. Šolske otroke je naučil petja eden gore imenovanih učenjakov. Učil jih je na krčmi zvečer do 10. ure.

Šolski otroci od 7 let bodo nastopili na liberalni veselici, v krčmi — na veselici, ki se završi s plesom. ... Kje se je še kaj takega videlo? Ali niso res napredni naši liberalci?!

Le pridite torej v nedeljo v Dornberg! Videli boste komedije, fajn komedije!

(Op. uredn. Radovedni smo, kaj poreče k nastopu šolske mladine g. okr. šolski nadzornik. Kaj hočemo, saj je veselica liberalna!)

Z zidarskega odra je padel v Solkanu zidarski vajenec Jožef Srebernič. Dečko se je prijel za desko, da bi se pospel na oder, deska se je vlomila ter je padel na tla. Spodnja deska mu je prišla v korak, in ga pretrgala. Prepeljali so ga v bolnico, a je malo upanja, da okleva.

Hranilnica in posojilnica v Št. Petru pri Gorici je imela prometa v prvih 7 mesecih tega leta K 104.095.— Stanje hranilnih vlog koncem julija je znašalo K 106.885.—, stanje posojil pa K 139.886.

Iz Vipave so potegnili dvajsetletno dekletko iz Batuj. Dekle je skočilo samo v vodo. Opazili so na njej znake blaznosti.

Ogenj. — V sredo 30. m. m. je v Kobljehi — v posestu Avg. Jeriču hlev s senom vred. Živina je bila k sreči na paši. Hlev je zažgal šestletni Jeričev sin. Zažgal je z žveplenkami. Vedno stara plevu. Otroci bi komal sam zagnostjo hlevu. In ga je kosel le z nevarnostjo lastnega življenja rešil.

Iz Barke nam poročajo: Dne 27. julija smo obhajali blagoslovljenost novega šolskega poslopja in šolske zastave. Slovesnosti se je udeležil visokor. g. okrajni glavar Rebec s gospo soprogo, ki je kumovala tudi šolski zastavi. Preč. gosp. dekan Jožef Zupan iz Doline je imel krasen govor. Po blagoslovljenju je bila sv. maša. O poludne pa je bil slovesen obed v novem šolskem poslopiju. Hvala vsem ki so pripomogli, da se je slovesnost tako sijajno vršila.

Ponesrečil se je v trnovskem klancu pri Kobaridu F. Juretič po d. Fedrih iz Kobarida. Prišel je pod konje, ki so mu poteptali rebra.

Iz kobariške okolice nam pišejo dne 25. julija: Bilo je tam okrog Božiča, ko so bili napravili naši Kobaričci častno muziko g. dr. Tumi; ali na žalost je bil zagrenil to veselje kmalu potem Matajurski Šjak, ki je bil podrhl most čez Idrijo ter napravil zopet jezero v okolici, kakor je bilo to pred davnim časom. Kaj pa zdaj? smo vprašali. Ali potolažil nas je Kobaridec: O, Tuma že ve to! No, zdaj pa smo dobri, čudeži ni več daleč. Ali varali smo se. Ko je prišla ta stvar na vrsto v deželno zboru, je bil dr. Tuma prvva zoper podpore za uravnavo voda brez načrtov, pozneje je sicer predlagal neko svoto za iztrebljenje Idrije, ali nasvet ni bil sprejet, dasi se je sprejel predlog dr. Gahoričca, to je tistega poslanca, ki ni ljub nekaterim Kobaričcem, kar so pokazali (v večno nečast sebi) na dan kobariškega shoda „Sloginega“ društva. In čudeža ni, škoda, da ne; da bi se vsa „jezero“ odstranilo, če tudi brez čudeža.

Cerkvele na Krnu je že pod streho. Dasi je delo nekoliko nagajalo, so jo vendar dovršili.

Od Sv. Lucije nam pišejo: Došel je semkaj za več časa slavnoznani učitelj dr. Marchesetti iz Trsta, nadaljeval bo odkrivanje predzgodovinskega pokopališča. V kratkem izide v Trstu njegovo najnovejšo delo o gradiščih na Primorskem.

V nedeljo je bil tukaj navadni semenj, ljudstva se je trlo. V pondeljek o poldne pa je nevihta kozolce prevračala in vmes toča klestila.

O uravnavi Lokavščka. — Ker se je pričel voziti grušč iz struge hudournika Lokavščka pri Ajdovščini za posipanje vip. železniške proge, se je dogovorno s podjetnikom istočasno železnice sprožila misel o vstopni uravnavi tega hudournika, da se tako vresniti želja po tem hudourniku prizadetih občinarjev in se pride v okoliščinah, ki jih povzročata ta potok ob vsakem hudem vremenu. Večkratne pritožbe od strani ajdovskega županstva pa niso nič izdale, ker ni bilo na razpolago potrebnega denarja. Zdaj pa je vlada dovolila v to svrhu 6000 kron in se je od strani tuk. c. kr. glavarstva vse potrebno vkrenilo da se dela za uravnavo Lokavščka izvršujejo zajedno z iztrebljenjem potoka.

Urnava te struge se izpelje od Hublja dalje jeden kilometer nad Ajdovščino. Na gorenjem delu struge se napravijo odvodne struge, ob katerih se bo ustavljal grušč ki ga prinese dežna voda. Vsa ta dela vodi gozdni komisar Kayser. Ker se pa ob teh delih kali tudi nekoliko voda potoka Lokavščka, pritožila se je proti temu ajdovska predilnica, čes, da ne more prati v umazani vodi prediva. Vsled te pritožbe je bila v petek ogledna komisija na licu mesta, obstoječa iz okr. komisarja Polley-a, inženjerja Bonavie in pa voditelja kemičnega poskuševališča Devarde, da se kaj ukrene proti motenju vode.

Delo v bohinijskem predoru prav dobro napreduje. Na bohinijski strani so že precej nad 1 km, na goriški pa čez 600 m. daleč v zemlji. Toplota v rovih je normalna, ker se pridno prezračuje. Upanje je, da bode proga Jesenje-Gorica-Trst do določene časa t. j. do 1. okt. 1905 gotova in se ta dan izroči že prometu.

Županom v Korminu je izvoljen Jurij baron Locatelli.

Nesrečna smrt v podzemeljski strugi Pivke je dohitela Antona Šibenika iz Postojne. V saboto sta si hotela dva Nemca ogledati podzemeljski tek reke Pivke od Otoške jame dalje proti Črni Jami. Za vodnika sta vzela omenjenega Šibenika in Jožefa Vilharja iz Velikega Otoka. S seboj sta imeli plateno čoln, da bi se prepeljali čez jezero, ki jih tvori Pivka podzemlje. Srečno se prepeljejo vsi štirje čez prvo jezero. Vodnika preneseta čoln do drugega jezera. Najpoprej je Šibenik prepeljal ednega gospoda. Drugi gospod in Vilhar pa čakata. Čakala sta tri ure, a Šibenika ni bilo nazaj. Vilhar se sleče prebreda. Jezero ter hiti skozi Otoško jamo v Vel. Otok klicat pomoč. Napravili so plav iz bičja ter veslajo naprej. Najdejo pa samo Nemca, na skali čepedečega; a Šibenika ni. Našli so ostanke razbitega čolna, vesla in svečo, a Šibenika ne najdejo. Zadel je v skalno steno, čoln se je razbil, a on sam se je utopil. Našli so ga šele v nedeljo zvečer s prebitim čelom v globoki vodi.

Kranjske novice. — Pod voz je prišel trgovec „Črni Jože“ iz Rupe pri Trnovem ter se ubil. — Zastrupila se je v Ljubljani gospa T. Kompare, ko je z možem prišla na obisk k svojim starišem. — Kolo čez glavo je šlo kmečkemu sinu Francetu Becaju. — Po ljubljanski okolici hodi baron Codelli ter mlati s svojo mlatilnico, katero goni motor njegovega avtomobila, žito za zelo nizko ceno. — V okolici Mokronoga razsaja huda vročinska bolezen. — Nad 500 delavcev gradi novo deželno cesto od Podrošta do Podbrda. Vsa čemta ob dolga 14 km. — Dekanom v Šmartnem pri Litiji je imenovan č. g. Anton Žlogar.

Štajerske novice. — Požar je uničil v Podovi pri Mariboru 26 hiš. Zgorela sta tudi dva otroka. — Celjski župan Stieger se je odpovedal županstvu. — Odvetniku dr. Stepichnegu so zaprli pisarno za jedno leto. — Zlato mašo je slavil v mariborski stolici mil. g. stolni prošt Lavrencij Herg. — Celjski nemškutarji so vprizorili na koldvoru veliko demonstracijo, ko se je vozil mimo posebni vlak nemških pevcev iz „Reicha“. — Unuk Ane grofice Meran, soproge nadvojvode Ivana, grof Albreht Meranski je pel te dni novo mašo. Posvetiti se hoče dušnemu pastirstvu v sekovski škofiji. — V novi ječi okr. sodišča v Mariboru se je obesil 22-letni mesarski pomočnik Matija Palavec.

Koroške novice. — Propale fužine v Prevaljah hoče zopet oživeti grof Henkel-Donnersmark. — Konja sta potepala v Podgori in Ružu Janaža Bernika in njegovega hlapca. — Jesenske vojaške vaje bodo letos okoli Celovca, Trga in Beljaka. — V Studencu je utonila v Suhu pri Št. Pavlu 24-letna kmečka hči Rozina Aigner. — Blizu Kotič je strela ubila kmetico Šmid, mater 10 otrok. — 77-letni Miha Travnik padel je, hodeč na planino, raz neko steno in obležal mrtev. — V St. Lovrencu je strela udarila v cerkveni stolp in ranila cerkovnika, ki je ravno zvolil. Vrglo ga je mokočno ob zid.

Zakon o davku na vozne listke potrjen. — Kakor poroča „Wiener Zeitung“ je zakon o davku na vozne listke dobil Najvišje potrjenje.

Vsled svinjske kuge pokončalo se je uradoma v Avstriji v času od 27. sept. 1900 do 31. marca 1902. leta 102.710 prašičev in je imel državni zaklad

vsled tega 3,218.889 K 15 vin. izdatkov. In uspeh!? Zadnji izkaz o živinskih kužnih boleznih nam na to odgovarja s 699 okuženimi hlevi. Seve se imamo za to gospodvom Madjarom in skrajni potrpežljivosti avstrijskih davkoplačevalcev zahvaliti. Radovedni smo, ako se bo povodom nagodbenih obravnava našlo v državnem zboru primerno zadosti odločnosti napram ljubim okuženim sosedom.

150-letnico je praznovala te dni loterija v Avstriji. Koliko je pač pobrala denarja v južni Dakoti v Ameriki!

Slovenec imenovan škofom v Ameriki. — Slovenski župnik č. g. I. Stariha v Ameriki je imenovan škofom v Leadu v Južni Dakoti v Ameriki.

Čuden slučaj. — V norišnico Feldhof pri Gradcu so pripeljali nedavno nekoga duhovnika, kateremu se je omračil duh. Njegove srečke so ohranili v depositnem uradu. Te dni je srečka, last nesrečnega duhovnika, zadela glavni dobiček 100.000 kron.

Dež hroščev. — V Mödlingu pri Dunaju je v nedeljo zvečer h kratu začelo „deževati“ — hrošče. Po 15 milim. dolgi črni hrošči so padali v ogromnem številu na zemljo. Ljudje na cesti so bili neprijetno iznenađeni po tem prirodnem pojavu, katerega so imeli pozneje tudi na Dunaju.

Palizzolo obsojen. — Tudi našim čitateljem je znano, da je bil pred dvema letoma v Palermu aretirana poslanec v italijanskem parlamentu Palizzolo. Isti je bil glavni vodja takozvane „Mafie“, grozodelnega društva, ki je kar na ulici pokončalo nasprotnike.

Kot žrtve „Mafie“ in sicer na poveljje Palizzola sta bila ubita nek Miceli in Notarhortolo. Sin tega slednjega častnik italijanske vojske se je prisegel, da iznajde morilca njegovega očeta, kateri je bil ubit na potovanju po železnici. Po dolgem preiskavanju se mu je posrečilo zaslediti morilca v osebi poslanca Palizzola, a je bilo kaj nevarno in težavno do njega, ker je bil prvič v veliki veljavi pri vladi in drugič vsled agitacije Mafiozov razupit kot dobrotnik in zagovornik revežev in v obče prebivalstva Sicilije. Vender je konečno uspel prepričati sodno oblast, o sumnji, ki pada na Palizzola zavoljo uboja njegovega očeta in sodnija je izdala dekret za aretiranje Palizzola, kar se je izvršilo v njegovem stanu ob 11. uri zjutraj, ravno ko se je iz postelje spravil.

Sodnijska razprava, ki je trpela z preiskavo vred nad dve leti, je končala s tem, da so porotniki spoznali Palizzola krivim dveh umorov in mu dosodili 30 letno ječo, isto tako njegovim plačanim pomočnikom Fontana in Trapani.

Drugim soobtoženci so bili proglasoni nedožniti. Ko je Palizzolo skušal obsojbo je rekel: Gospoda porotniki, bili ste zapeljani, jaz sem nedolžen.

Turin in podgane. — Mesto Turin na Laškem mora posebno veliko trpeti pred — podganami. Te živali se je ondi tako zaredila in pomnožila, da vsa navadna sredstva nič ne pomagajo. Ako se jim da strup, ga niti ne pokusijo; mačk se ne boje, ampak jih zložno zapode v beg, in še vesele smeje biti, da kje svoje dlake ne puste. Ako jih hočeš podušiti z dimom, se ti rogajo. Največ trpi pred temi roparji poštno poslopje. Nobena reč ni varna pred njimi. Tudi pred pismenimi skrivnostmi nimajo že prav nobenega respekta. Vsa pisma so pred njihovimi zobmi v nevarnosti. Poštna uprava že resno premišljuje, ali ne bi kazalo postaviti novo masivno poslopje, kjer bi bili morebiti varni pred temi sovražniki.

Pes čuvaj. — Ako hočemo vzgojiti dobrega psa čuvaja, treba začeti z mladim psom tako-le: Psa je opozoriti na vsak šum z dvignjenjem prsta in klicanjem. Dobro je, ako v nočnem času tuj človek v to najet. trka na dur in dela ropot, kar nagiba psa k lajanju. Tudi postane pes pozornejši in nezaupljivejši, ako se ga čez dan done na verigo.

Nova vrsta pšenice. — Neka američanska poljedelska šola je vzgojila novo vrsto žita, ki je dokaj bogatejša in rodovitnejše, kakor vse druge vrste, in ki tudi vremenskim premembam lažje kljubuje. Novo vrsto pšenice si je ta šola na ta način vzgojila, da se na vse zgodaj prenesli cvetni prašek jedne pšenice na pestič druge in so jo nato z največjo skrbjo in pazljivostjo varovali pred vetrom in pred ptiči. Po večkratnih poskusih se jim je posrečilo dobiti novo vrsto, ki bode prekosila vse druge.

Polževa moč. — Nobeden ne bi mislil, da je mali zaspani polž v resnici jedna relativno najmočnejših živali na svetu. Polž lahko nosi celo svojo hišo po svetu in more vleči za seboj tovore, kakor nobena druga žival. Nedavno sta se dva pariška otroka zabavala s tem, da sta parigala na polževo hišico svinčene uteže. A glej čudo! Polž se za uteže še zmenil ni in je v jednomer lezel po svoji poti. Naredila sta si mej tem voziček, v katerega sta naložila kamenje do 4 klg. V ta voz vprežeta polža. In polž je brez kake posebne težave vlekel voz, ki je bil malone stokrat težji od njega. Začetkom se je le nekoliko začuden ustavil. Temu je mlada Parižanka s tem opomogla, da je vpregla polža z elastično vrvico, ki se je polagoma napela. Nato sta otroka nabrala čez 40 polžev, katere sta vpregla pred svoj voziček in se vsedla vanj. Čej dolgo časa se je začel voziček premikati ter se premaknil celih 8 cm.!

Čudna strela. — V Belgiji so med nevihto zadnjo nedeljo v neki gostilni veselo plesali. Naenkrat treščil v hišo in plesalci obstali so strahu kakor okamneli. Nikdo se ni upal bežati. Ko je minul prvi strah, jeli so se ogledovati začudeno drug drugega, ker vsi so črni kot črna omotla. Strela je namreč z svojim udarcem ometla ves dimnik in saje so se vsule na spodaj stoječe plesalce, ter jih popolnoma počrnila. Veselje soljili, da so odšli hujši nesreči, zadovoljili so se s to svojo najnovejšo podobo.

Kollko besed se zamore napisati v navadnim svinčnikom. — To vprašanje je hotel rešiti neki Anglež. Z jednim in istim svinčnikom je pisal tako dolgo, dokler ga je zamogel držati ter je napisal 95.608 besed. Drugemu pa ta rezultat ni zadostoval. Dotični je porabil svinčnik popolnoma do konca ter napisal 400.000 besed.

Gospodarjeva dela v mesecu avgustu. — Drevje. Še se cepi na speče oko; prevoz pri pomladi cepljenih prereži; obrezovati ne smeš, razven kar skrajšuješ. — Pri trti. Ščiplji, če utegneš, nepotrebno poganjke, da ostane več hrane za grozd in za plemenske mladike. Listke pod grozdom lahko potrgaš, da dobi grozd več zraka in solnca, vendar je dobro par listov, ki varujejo proti naravnostnim solničnim žarkom. Sredi avgusta, kadar namreč se rast že ustavlja, prikrajšaj tudi plemenske mladike za tretjino, da les bolj dozori. Gnile jagode je treba odstraniti. Očisti, pri katerih je bilo pero prezgodaj odtrgano, je najboljšje uničiti, iz njih ne bo sadu. — Na vrtu se poseje zimska špinača, motovilec; nasadi se čebulice. V veliki zatirajni se pokazuje gosenuca na zelji, zatiraj jih že v jajčni zalegi. Da se olajša delo pomladno, nasadi stalnih kuhinjskih zelišč, krob-njaka, jagod i. t. d. — Cvetice. V juniju in juliju vzgojene semenke (cinerarijo, primulo, resedo) deni v lončke. Pripravljaj za prihodnjo pomlad gredico; proti koncu meseca posadi vijolico trobarveno, potočnico. Korene in gomolje ter čebulice vzemi iz zemlje razdeli ter posadi precej; tako nomnožiš grmičje, primule, nageljne, vijolice, lilije, kačnike, zvončke itd. Čebulice, ki ne bodo se precej cvetele, se prej na gredah primerno vzgoje. Kjer se koža od debela da odlučiti, se okuluje.

Za kratek čas.

Splačal jo je. — Popotni rokodelčič je prišel v gostilnico, prosil nekoliko pijače, a takoj dostavil, da plačati ne more. Krčmarica ga je ozmerjala in mu ničesar dala. Nek gost mu je plačal kozarec pive. Rokodelčič se mu zahvalil in pravil: Ko je Bog svet ustvaril, naredil je solnce, luno in zvezde, in je pogledal in rekel: dobro je. Potem je Bog vstvaril zemljo in vse kar je. Videl in je rekel: dobro je. Vstvaril je Adama, in ga videl in rekel: dobro je. Naposled je vstvaril iz rebra Adamovega Evo, jo pogledal, pa ni rekel ničesar in odšel. Vsi navzoči so se smejali, gostilničar pa je izginjal v kubinjo. Rokodelčič pa jo je mahnil naprej.

Kaj je čudna prikazen. — V neki gostilni je razlagal gostilničar svojim gostom, kaj je čudna prikazen, tako-le: „Veste, kaj je čudna prikazen? Poslušajte, razložil vam bom to. Vsakdo izmed vas pozna kravo; pa krava ni čudna prikazen. Tudi je že vsakdo izmed vas

videl jablano; pa jablana tudi ni čudna prikazen. Če bi pa kedaj splezala krava na jablano in trgala z repom jabolka — to bi bila čudna prikazen“.

Slabo naletel. — V neki vasi je živel pijanec, kateri se ni hotel poboljšati. Župnik, v dotični vasi se je trudil veliko, da bi ga spravil na boljšo pot. Nekoč ga sreča, ko je pijan kolovratil proti domu ter mu reče: „Miha, glej, žganje je tvoj največji sovražnik!“ Miha se pa odreže: „Ali ne pravi sv. pismo, da moramo sovražnike ljubiti?“ „Ja, to je res“, odgovori mu župnik, „tega pa ne pravi, da jih moramo tudi požirati!“

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi svojo

prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, različne moke iz Majdičevega mлина v Kranju, nadalje ima tudi raznovrstne pijače na primer: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goršice (Senf.) Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodove užigalice. — V zalogi se dobē tudi testenine tvrdke Žnideršič & Valenčič v Ilirski Bistrici, ter drugo v to stroko spadajoče blago. — Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

trgovec v Semeniški ulici h. št. 1.
(v lastni hiši.)

Podpisani posestnik prodaja črno in belo vino po najnižjih cenah hl od 20 K naprej. Postrežba točna ob vsakem času. Kdor želi, pripelje se mu naročeno vino tudi na dom. — K obilni naročitvi priporoča se s spoštovanjem

Josip Toroš,

Via Ponte Isonzo št. 6.

Naznanilo.

Podpisanec večletni hotelier v Pulju, naznanjam sl. občinstvu, da sem otvoril svojo, po najnovejših zahtevah urejeno in opremljeno

kavarno „Central“

na Travniku. V njej bo p. n. gg. gostom na razpolago poleg treh biljardov tudi okoli 100 časopisov najrazličnejše vrste. Zagotavlja najskrbnejšo postrežbo v vsakem obziru, prosim blagohotne podpore z obiskovanjem ter se beležim z vsem spoštovanjem udani

Filip Pečenko.

P. S. Ako kdo izmed gospodov ni prejel naznanila, katera sem razpošiljal te dni, prosim da mi blagohotno oprost.

Krojaška mojstra

Čufer & Bajt

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7
v hiši g. J. Kopača pri okr. sodniji,

izdelujeta

vsakovrstne obleke za moške po meri, bodisi fine ali pa priproste.

Priporočata se svojim rojakom v Gorici in na deželi, posebno pa č. duhovščini in učencem srednjih in ljudskih šol za obilna naročila.

Teodor Slabanja,

srebrar,

v Gorici, ulica Moreli 12,

priporoča prečast. duhovščini za izdelovanje cerkvenih posod in orodja. Pripravo cerkvenega orodja olajšuje revnim cerkvam s tem, da daje tudi na obroke. Obroke si pa preč. p. n. gospod naročevalec sam lahko določi.

STOLPNE URE

izdelujem nove ♦♦♦♦♦
♦♦♦♦♦ in popravljam stare.

Priporočam se prečastitim cerkv. predstojništvom za obila naročila.

Matija Lenard,
urar, Šmartno pri Kranju.

Odlkovana
krojaška delavnica
Ant. Krušič.

V Gorici, Vrtna ulica.

Priporoča se slavnemu občinstvu, posebej še prečastiti duhovščini v mestu in na deželi za izdelovanje oblek za vsaki stan. Ima bogato zalogo avstrijskega in angleškega blaga vsake vrste.

Sadarsko in vinarско društvo
za Brda v Gorici

Prodaja naravne in prstne briske pridelke po zmernih cenah.

Zaloga pristnih vin:

burgundeca, rizlinga, modre frankinje in drugih.

DESERTNA VINA.

Sedež društva je:

Gorica, ulica Barzelilni št. 20.

Podpisani naznanja slavnemu občinstvu, da je v ulici sv. Antona št. 1 pred kratkim odprl

kleparsko delavnico.

Ima zalogo pohišne in vrtno posode itd. Sprejema v to stroko spadajoče delo tudi na deželi pod jako ugodnimi pogoji. Se priporoča p. n. občinstvu za mnogobrojna naročila udani

Karol Čufer,
kleparski mojster.

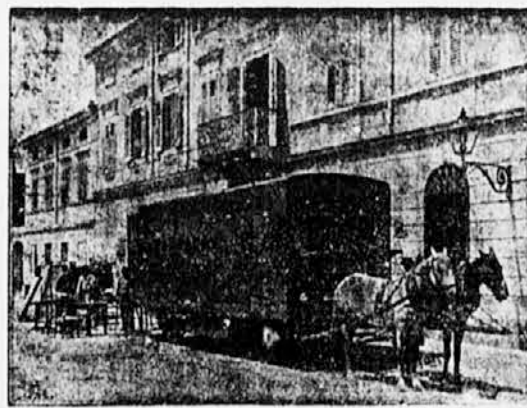
Viktor Toffoli

v Gorici, via Teatro št. 20
(na stari pošti)

**velika zaloga
oljkinega olja**

iz najugodnejših krajev.

Jedilno . . . kr. 40	Corfù . . . kr. 56
„ boljše „ 44	Bari . . . „ 60
dalmatinsko „ 48	Lucca . . . „ 70
istrijsansko . „ 48	Nizza . . . „ 80

Špedicijska poslovnic
Gašpar Hvalič
v Gorici,

v ulici Moreli št. 12.

Priporoča se toplo Slovence in rojakom na deželi za prevažanje vsakovrstnega blaga in poštiva v vse kraje. Ker ima tri nove zaprte vozove za prevažanje, zagotavlja, da se blago nepoškodovano dostavlja.

Pisarniške in šolske potrebščine,
raznovrstni papirnati stvori

po najnižjih konkurenčnih cenah:

Molitvene knjige . . .	od — 24 v navgor
Žepni nožiči	— 50 „ „
Mošnički za denar . . .	— 20 „ „
Tobačnice in smodčnice	— 80 „ „
Zavitki, kuverte 100 .	— 50 „ „
Papir: pisemski 100 pol	— 60 „ „
„ uraden bel 1000 pol	6— „ „
„ za maslo ovijati kilo	1:40 „ „
„ za cigarete 100 snop.	2:20 „ „
Posetnice s tiskom 100	1:20 „ „

Tiskovine za duhovnije in županije po ceni „Narodne tiskarne“ v Gorici. — P. s. Za prostovoljnijo postrežbo treba v naročilu navesti približno ceno. itd. itd.

V Gorici G. LIKAR,
sredi Semeniške ulice proti Placuti 10.

Karol Draščik,

pekovski mojster na Kornu v Gorici
odlikovan z časno diplomom najvišjega priznanja
jubilejne razstave na Dunaju l. 1898.

In v Gorici na razstavi l. 1900 s zlato svetinjo izvršuje naročila vsakovrstnega pečiva, tudi najfinejšega, za nove maše in godove, kolače za birmo in poroke itd.

Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji gospodov naročnikov. — Priporoča se za nje svojim rojakom v mestu in na deželi najuljudnejše.

Antra Fon,

klobučar in gostilničar v Semeniški ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči v svoji krčmi pristna domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne.

Največja trgovina krojnega blaga

„Krojaška zadruga“

Gorica, Gosposka ulica št. 7

Priporoča se v to stroko spadajoče kakovosti blaga za bližajočo se leto dobo, kakor: volne, perkal, satin, batist, zephir svile, svile za prati, Voille de Lanie, Tennis, Oxford, piqué luknjasti. Možka sukna po vsaki ceni v veliki izbiri. Nadalje ima bogato zalogo preprog, pregrinjaj, zaves, blaga za mobilje, platna, Chiffona, ruskega platna, Knelpovega platna, hlačevine, volnenih odev, kovtrov, srajc, bombaževin, žepnih rut itd.

Gospode opozarja na izborna perilo, katero se razprodaja 15% pod ceno, dokler je še zaloga.

Pod perilo spada sledeče: bele srajce z barvanimi oprsniki, ovratniki, zapestnice, nogavice, srajce za hribolazce itd.

== Vse po najnižjih in stalnih cenah! ==

Na željo se razpošiljajo uzorci poštne prosti.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Dunajska cesta št. 15 v Medjatovi hiši v pritličju

vzprejema zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in poljskih pridelkov proti požarni škodi, kakor tudi zvonov proti poškodb.

Pojasnila daje in vzprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice v pritličju Medjatove hiše na Dunajski cesti v Ljubljani, a tudi po slovenskih deželah nastavljeni poverjeniki.

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“ je edina slovenska zavarovalnica. Zavaruje pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

ROJAKI! Zavarujte svoje imetje pri domačem zavodu!

Svoji k svojim!

Edina slovenska zavarovalnica!